CORINA PALADE

EXERSEZ ȘI REUȘESC!

culegere pentru
învățare remedială-aprofundare/ extindere/ aplicare
– limba și literatura română și matematică –

clasa a IV-a

EDITURA TAIDA

EDITURA TAIDA

Iași, 2026

Nepoatei mele, Aida

Prefață

Această lucrare a fost realizată din dorința de a aduce mai aproape de elevi învățarea și de a o transforma într-o experiență plăcută, logică și motivantă. Organizarea materialelor propuse este rezultatul experienței la catedră, precum și al colaborării directe cu elevi curioși și dornici să își depășească limitele.

Problemele sunt atent selectate și structurate astfel încât să stimuleze gândirea, să dezvolte raționamentul matematic și să încurajeze perseverența. Fiecare test oferă oportunitatea de a aplica noțiunile învățate, de a face conexiuni logice și de a descoperi că matematica poate fi nu doar utilă, ci și captivantă.

Cerințele de la limba și literatura română au scopul de a sprijini elevii în înțelegerea textului literar și în exersarea cunoștințelor de vocabular, gramatică și exprimare scrisă. Textele alese sunt adaptate nivelului de vârstă și urmăresc dezvoltarea gândirii critice, a sensibilității față de valori precum prietenia și empatia, precum și formarea unei exprimări corecte și creative. O parte din textele literare, din această culegere au fost realizate cu sprijinul asistentului educațional bazat pe inteligență artificială ChatGPT (OpenAI), adaptate și revizuite pentru nivelul clasei a IV-a – performanță.

Materialul se pretează utilizării atât în activitățile curente de învățare, cât și în cadrul orelor de educație remedială, pentru aprofundarea, extinderea și valorificarea competențelor formate la elevi.

Lucrarea a fost scrisă în perioada mea de recuperare după un AVC. Procesul de lucru a însemnat, pentru mine, un exercițiu de răbdare, claritate și reconstrucție. În acest sens, culegerea, a fost nu doar un domeniu de predare, ci și un sprijin în regăsirea ritmului și a coerenței. Faptul că acest material ajunge astăzi la cititori este, pentru mine, o confirmare că am putut continua să construiesc un demers educational, cu sens și consecvență.

EDITURA TAIDA

Materialul este dedicat Aidei, nepoata mea, ca semn de încredere în generațiile care vin și în puterea educației de a deschide drumuri.

Sperăm ca această culegere să devină un sprijin real în parcursul educațional al copiilor și un instrument util pentru toți cei care cred că dobândirea competențelor se face cel mai bine cu răbdare, curiozitate și bucurie.

Vă doresc spor la lucru și mult succes!

Autoarea

EDITURA TAIDA

CUPRINS

I. Numere naturale

A. Formare, comparare, ordonare 7
B. Adunarea și scăderea 8
C. Înmulțirea și împărțirea 9
D. Aflarea numărului necunoscut 10

II. Metode de rezolvare a problemelor de aritmetică

1. Metoda reducerii la unitate 11
2. Metoda comparației 11
3. Metoda figurative 13
4. Metoda mersului invers 16
5. Metoda falsei ipoteze 17
6. Principiul cutiei 19
7. Probleme cu vârste 20
8. Probleme de numărare 21
9. Factor comun 22
10. Șiruri 23
11. Sume de tip Gauss 24

III. Teste de evaluare matematică 27

IV. Răspunsuri exerciții/probleme și teste matematică 41

V. Teste limba și literatura română 57

VI. Răspunsuri teste limba română 85

VII. Bibliografie 99

EDITURA TAIDA

I. NUMERE NATURALE

A. Formare, Comparare, Ordonare

1. Scrieți cu cifre următoarele numere:
a) o sută paisprezece mii patru sute douăzeci
b) șapte sute nouă mii cinci sute patru
c) o sută de mii trei

2. Un număr scris cu două cifre are suma cifrelor 18. Care este suma cifrelor cu care este scris succesorul acestuia?

3. Se scriu numerele consecutive de la 25 la 30 obținându-se astfel un singur număr. Care este cifra unităților? Dar a miilor?

4. Câte numere de 3 cifre au suma cifrelor egală cu 4?

5. Câte numere de 3 cifre încep și se termină cu 2?

6. Care este cel mai mare nr. de 6 cifre care are produsul cifrelor 0?

7. Câte zeci are numărul 2820?

8. Câte sute are numărul 13700?

9. Care este cel mai mic număr natural de cinci cifre cu cifra zecilor de mii 6?

10. Scrieți cu cifre următoarele numere:
a) două sute treizeci și patru de mii șapte sute opt
b) cinci sute unu mii patruzeci
c) nouăzeci de mii șase sute doisprezece

11. Un număr de două cifre are suma cifrelor 15. Care este suma cifrelor predecesorului acestuia?

12. Se scriu numerele consecutive de la 48 la 52, obținându-se un singur număr. Care este cifra zecilor? Dar a sutelor?

13. Câte numere de 3 cifre au suma cifrelor egală cu 5?

14. Câte numere de 3 cifre încep cu 4 și se termină cu 7?

15. Care este cel mai mic număr de 5 cifre care are produsul cifrelor 0?

16. Câte zeci are numărul 3560?

17. Câte sute are numărul 24890?

18. Care este cel mai mare număr natural de 4 cifre cu cifra miilor egală cu 3?

19. Formați cel mai mic și cel mai mare număr de 6 cifre diferite, folosind cifrele: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

20. Folosind cifrele romane C, L, X, care este cel mai mare număr de trei cifre care se poate scrie?

EDITURA TAIDA

III. TESTE DE EVALUARE - MATEMATICĂ

Testul 1

Elevii claselor a IV-a, din patru școli, participă la proiectul educativ „Magia lecturii”, după cum urmează:

Școala	Școala nr. 1	Școala nr. 2	Școala nr. 3	Școala nr. 4
Elevi	102	153	306	306

1. De câte ori numărul de elevi de la Școala nr. 4 este mai mare decât numărul de elevi de la Școala nr. 1?

2. Cu câți elevi participă mai mult Școala nr. 3 decât Școala nr. 2?

3. Calculând numărul necunoscut din următorul exercițiu veți afla numărul total de lecturi citite de elevi în cadrul proiectului „Magia lecturii”.
(10 : 5 + 4) : 3 = 260 : ?

4. Elevii Școlii nr. 1 asociază cărțile recomandate de bibliotecara școlii pentru a fi citite în cadrul acestui proiect astfel: 4 cărți cu poezii, 2 cărți cu povești, 7 cărți cu povestiri istorice.
Această succesiune se repetă până au aranjat 211 de cărți.
a) Ce fel de carte este ultima?
b) Câte cărți cu povești au fost?

5. Școala nr. 3 cumpără 100 de cărți, unele cu 15 lei bucata, altele cu 20 lei bucata, încasându-se 1800 lei. Câte cărți de fiecare fel s-au cumpărat?

Testul 2

În primăvara fiecărui an, elevii școlii noastre participă la acțiuni pentru protejarea mediului: strâng deșeuri de pe malul râului sau plantează copaci, după cum urmează:

Clasa	a IV-a A	a IV-a B	a IV-a C	a IV-a D
Copaci	127	158	102	405

1. Câți copaci au fost plantați?

2. Cu câți copaci a plantat mai mult clasa a IV-a D față de clasa a IV-a B?

EDITURA TAIDA

Testul 4

De ziua Iuliei, mama pregătește bomboane.

1. Calculând nr. necunoscut veți afla nr. de bomboane de pe platou:
$98 - 36 : [\ 64 - (3 \times b + 40) : 5 + 4\ ] = 96$

2. Iulia servește prietenii invitați cu 3 sau 5 bomboane, rămânându-i pe platou 30 bomboane. Câți prieteni are Iulia, știind că nr. copiilor care au primit 3 bomboane este egal cu al celor care au primit 5 bomboane, iar Iulia are 70 bomboane?

3. Iulia și mama așază bomboanele pe platouri în următoarea ordine: 2 bomboane cu ciocolată, una cu jeleu, 3 bomboane cu gem și tot așa, mai departe. Care fel de bomboane este a 70-a (ultima)?

4. Iulia, mama și tata au împreună 90 de ani.
Află vârsta fiecăruia știind că tatăl este cu 4 ani mai mare decât mama, iar mama este cu 19 ani mai mare decât Iulia.

5. De ziua ei, Iulia primește multe flori.
Dacă aranja câte 3 flori în vază, îi rămân 4 flori alături.
Dacă aranja câte 5 flori în vază, 2 vaze rămân goale și o vază are 3 flori.
Câte flori a primit Iulia?

Testul 5

Andrei merge la librărie pentru a cumpăra rechizite și cărți.

1. Descoperă care este prețul unui ghiozdan, calculând valoarea numărului necunoscut din exercițiul: $[(1000 - a) : 3 + 250\ ] : 100 - 5 = 0$

2. Ce sumă a cheltuit Andrei dacă a cumpărat un dicționar, un penar și un stilou? Dicționarul a costat cât 4 stilouri, iar penarul cât 2 stilouri, iar stiloul este mai ieftin decât dicționarul cu 63 de lei.

3. Dacă Andrei ar așeza câte 2 stilouri în penarele pe care le are, atunci 1 stilou ar rămâne pe masă, iar dacă ar așeza câte 3 stilouri în fiecare penar, ar rămâne 5 penare goale. Câte penare are Andrei?

4. Câte cifre s-au folosit pentru a se numerota cele 375 pagini ale dicționarului cumpărat de Andrei?

5. Pe un raft erau expuse mai multe pixuri roșii pe care erau inscripționate următoarele nr.: 2, 6, 10, 14, …

a) Ce număr era scris pe al 100-lea pix?
b) Dar pe al 780-lea pix?

EDITURA TAIDA

Testul 6

Citește cu atenție textul:

Dragă Jurnal,

Astăzi simt nevoia să îmi aștern gândurile pe hârtie. A fost prima zi de școală fără **Carla**, cea mai bună prietenă a mea. De când familia ei s-a mutat în alt oraș, clasa mi se pare pustie. Locul ei din banca a doua a rămas gol, iar în sufletul meu simt același gol dureros. Încerc să zâmbesc, dar inima mea e încărcată de tristețe.

Îmi amintesc cum șușoteam împreună la pauze și cum împărțeam gustările. Acum privesc pe fereastră spre curtea unde ne jucam *Elasticul* și mă încearcă o dulce melancolie. Știu că schimbarea face parte din viață, dar e greu să accept că prietena mea e departe. Ea nu mai e lângă mine în fiecare zi. Astăzi am stat mai mult singură; colegii au încercat să mă înveselească, însă eu eram cu gândul departe.

Spre seară, mama mi-a adus o veste bună: Carla mi-a trimis un email! L-am citit cu inima tresărind de bucurie. Mi-a povestit despre noua ei școală și mi-a spus că îi este dor de mine.

M-am simțit ca și cum ar fi fost din nou aici, lângă mine. Acum, scriind aceste rânduri, parcă mă doare mai puțin plecarea ei. Îmi dau seama că, deși suntem departe una de alta, prietenia noastră va continua. Iar golul din suflet începe să se umple cu speranță.

Semnat,
Ana

(„Însemnare în jurnal” – text adaptat cu sprijinul ChatGPT-Open AI)

Cerințe:

1. Propune un sinonim pentru cuvântul **„pauze”** și un antonim pentru **„tristețe”**.
2. Răspunde pe scurt:
   a) De ce se simte Ana singură la școală?
   b) Ce amintiri îi revin în minte Anei când privește pe fereastră?
   c) Ce o ajută pe Ana să se simtă mai bine spre seară?
3. Selectează din text:
   a) un **pronume**;
   b) o **propoziție negativă**;
   c) un **verb, timp trecut**.
4. Scrie o compunere de 10–12 rânduri despre un moment în care te-ai simțit trist(ă) sau singur(ă) și modul în care ai depășit acea stare. Poți să

EDITURA TAIDA

despre flori, despre vreme și despre amintirile domnului Marin din tinerețe. Rareș asculta cu atenție și inimă caldă, bucuros că poate alina puțin singurătatea vecinului său.

Când soarele era aproape de apus, Rareș s-a ridicat să plece. „Îți mulțumesc, dragul meu. Mi-ai înseninat ziua," i-a spus domnul Marin cu glas emoționat, strângându-i mâna. Rareș a plecat spre casă cu sufletul plin de mulțumire. Înțelesese cât de mult valorează un gest mic, dar făcut din inimă. Empatia și bunătatea îl ajutaseră să aducă zâmbetul pe chipul unui om singur.

(„Puterea empatiei" – *text adaptat cu sprijinul ChatGPT-Open AI)*

Cerințe:

1. Explică, prin raportare la text, ce înseamnă *„să te pui în locul altuia"*. De ce este important Rareș să facă acest exercițiu de imaginație înainte de a acționa? Notează un sinonim pentru cuvântul **„bucuros"** și un antonim pentru **„trist"**.
2. Răspunde în scris la întrebări, folosind informații din text:
   a) De ce era domnul Marin singur și trist?
   b) Ce decide Rareș să facă atunci când își imaginează situația domnului Marin?
   c) Cum reacționează bătrânul când Rareș îi oferă companie?
   d) Ce efect are vizita lui Rareș asupra sufletului domnului Marin și asupra propriilor sentimente ale băiatului?
3. Identifică în text un exemplu de gest de bunătate și empatie.
4. Indică în text:
   a) un **verb la persoana a II-a** ;
   b) o **propoziție** în care se folosește un **dialog** (linie de dialog sau ghilimele) și menționează personajele care comunică;
   c) un **substantiv propriu** și un **substantiv comun**
5. Scrie o compunere de 10–12 rânduri despre o faptă bună sau un gest de empatie pe care l-ai făcut sau l-ai observat. Descrie situația, emoțiile implicate și impactul pe care l-a avut gestul respectiv.

Atenţie! În redactarea textului vei avea în vedere:● alegerea **titlului** potrivit; ● folosirea corectă a semnelor de punctuaţie;● respectarea cerinţei; ● aspectul scrisului;● respectarea părţilor compunerii; ● originalitatea compunerii;● aşezarea în pagină; ● folosirea expresiilor frumoase;● scrierea corectă a cuvintelor;● **folosirea descrierii, prezența a cel puțin două emoții și a impactului faptei bune** ● exprimarea corectă.

EDITURA TAIDA

În orele următoare, când a venit vremea sportului, doamna învățătoare a propus un joc de șah pe echipe în locul obișnuitului fotbal, pentru ca și Adrian să poată participa. Rareș și-a dat seama că un coleg în scaun rulant nu era un obstacol, ci o ocazie de a învăța lucruri noi și de a fi mai unit ca grup. La finalul zilei, Adrian le-a mulțumit tuturor: „Nu m-am simțit niciodată atât de binevenit." Rareș era fericit – învățaseră cu toții o lecție despre prietenie și acceptare. Diferențele dintre ei dispăruseră, lăsând loc doar de colegi sinceri și prietenoși.

(„Un prieten special"- text adaptat cu sprijinul ChatGPT-Open AI)

Cerințe:

1. Explică modul în care colegii lui Adrian *„au lăsat loc doar de colegi sinceri și prietenoși"* la finalul textului. Ce schimbare de atitudine a avut loc și de ce? Menționează un sinonim pentru **„acceptare"** și un antonim pentru **„obișnuit"**.
2. Răspunde la întrebări pe baza textului:
   a) Cum reacționează inițial copiii când îl văd pe Adrian pentru prima dată?
   b) Cine face primul pas spre a-l cunoaște pe Adrian și despre ce ajung să vorbească?
3. Transcrie din text:
   a) un **adjectiv** care descrie starea inițială a atmosferei din clasă și unul care descrie atmosfera de la finalul zilei;
   b) o propoziție dezvoltată pe care să o transformi în propoziție simplă.
4. Imaginează-ți că ești Rareș și vrei să îi scrii o scrisoare scurtă lui Adrian, la o săptămână după venirea lui, ca să-l încurajezi. În 10–12 rânduri, scrie această scrisoare, exprimându-ți aprecierea pentru prietenia lui și asigurându-l de sprijinul colegilor.

Atenție! În redactarea textului vei avea în vedere: ● folosirea corectă a semnelor de punctuație; ● respectarea cerinței; ● aspectul scrisului; ● respectarea părților compunerii; ● originalitatea compunerii; ● așezarea în pagină; ● folosirea expresiilor frumoase; ● scrierea corectă a cuvintelor; ● **îmbină descrierea cu povestirea** ● exprimarea corectă.

EDITURA TADA